

TÄÄHEKE

NR. 11 1969

7. NOVEMBER —
OKTOOBRIREVOLUTSIOONI
52. AASTAPÄEV

Siin elas

HELGI MULLER

Veel ma pole kordagi
küll selles linnas käinud.
Ainult pildilt olen Moskvat
palju kordi näinud.
Tean, et Kremli tipus särab
täht, mis lipu värvi,
ja et rahvad oma rada
otsivad ta järgi.

Ja ma tean, et Moskvas leian
palju, palju sõpru.
Mai, oktoobri pidupäevil
hõiskeil pole lõppu.
Siit on julgeid kosmonaute
läinud täheteeni.
Kalliks pean ma seda linna,
sest siin elas Lenin.

MOSKVA. KREML.
PUNANE VÄLJAK.
LENINI MONUMENT KREMLIS.

Lenin

Enne revolutsiooni tuli Leninil kord metsade rüpes asuva Razlivi järve ääres peidus olla. Kui oli aeg sealt lahkuda, saatis partei talle teejuhi järele.

Õises metsas kaotas teejuht õnnetuseks kompassi. Leninil oli vaja jõuda ida suunas asuvasse raudteejaama, aga kuidas määrata kindlaks ilmakaari! Teejuhil ja ta kaaslastel ei läinud see kuidagi korda. Taevas oli küll tähti täis, aga Suur Vanker ja Põhjanael läbi puudelatvade ei paistnud.

Siis tuli Lenin appi.

«Vaadake!» hüüatas ta. «Kas näete neid kolme heledat tähte! See on suvine tähekolmnurk — Veega, Deneb ja Altair. Praegu näitab ta lõunakaart. Tähen-dab, sellest vasakul on ida. Tulge, seltsimehed, minu järel. Ma hakkam ise teed näitama.»

Lenini juhtimisel saadigi metsast välja.

KOMPASS JA TASKUNUGA

JÜRI RANT

TEADMISTEST

V. I. LENINI
100.
SÜNNIAASTA-
PÄEVA EEL

Kui autojuhi kaksikud ja Siimu pere Endla lõunaks metsast tagasi ei jõudnud, muutus Siimu ema murelikuks. Ja pioneerist poiss Peep, kes kolhoositöölt koju lõunale tuli, sai käsu seenelised metsast üles otsida:

Peep leidis peagi laste jäljed — samblast väljaulatuvate seenekontsude järgi oli näha, kus korjajad käinud.

«Uuu!» huikas Peep. «Kus te olete?»

«Uuu!» kostis soo poolt. «Siin oleme.»

Pioneerist poiss leidis seenelised kasevõserikust. Korvid olid neil täis, aga näod tusased.

Näe, kodutee oli lastel käest ära kadunud.

«Kuidas see siis juhtus?» imestas Peep. «Tuntud mets. Pealegi võtsite kompassi kaasa.»

«Kompass see süüdlane ongi,» porises Endla. «Ta läks metsas rikki. Näitab muudkui siia ja sinna.»

Niisugune lugu tegi ka Peebu tõsiseks. Kompassiosutitel ei ole sugugi lubatud siia-sinna näidata. Kompassiosuti üks tipp peab näitama põhja, teine lõuna suunas. Ainult siis on temast metsas kõndijatel ja merel purjetajatel kasu.

«Me jääme nüüd ootama, ehk kostab meie kuke kiremist,» teatasid autojuhi kaksikud. «Meie kukk on väga kõva kireja.»

Kompass rippus Endlal kaelas. Rippus sellesama rõnga küljes, kuhu Endla suur taskunuga käis. Seda rõngast ja nuga vaadates kerkisid Peebu suunurgad ülespoole.

«Noh, kuke kiremist me enam ei oota. Parandame parem kompassi ära.»

Nii öelnud, haakis Peep õe noa rõnga küljest lahti ja pistis oma tasku.

Ennää, kompassist sai sedamaid niisugune abimees, nagu metsas kõndijatel ja merel purjetajatel vaja!

Illustreerinud A. VENDER

Maailma üks kuulsamaid lennuki-konstruktooreid Andrei Tupolev hakkas õhusõidukeid välja mõtlema juba sel ajal, kui lennukid olid oma kujult nagu tuulelohed või raamaturiiulid.

Vanasti arvati, et metall-lennuk ei saa üldse õhku tõusta. Seepärast kasutati lennuki ehitamiseks vineeri ja kõvaks immutatud riidet. Tiivad kinnitati kere külge tugipuude ja trossidega. Aga Tupolev konstrueeris esimese metall-lennuki.

Nüüd on Tupolev loonud juba üle saja lennukitüübi. Ta on teinud ka torpeedokaatri ja mootorsaani kavandid. Tupolevi konstrueeritud lennukitega päästeti inimesed pimedas polaaröös jääpankade vahel hukkuvalt jäälõhkujalt «Tšeljuskini». Tema loodud lennukil ANT-25 lendas meie kuulsamaid lendureid Valeri Tškalov üle põhjanaba Ameerikasse. Niisugune lend oli maailmas esmakordne. Esimestena maandusid Tupolevi lennukid ka põhjanaba jääväljadele ja viisid sinna polaar-talvitajad. Suures Isamaasõjas olid Tupolevi lennukid TU-2 parimate hulgas. Isegi sõja algul, kui meie väed olid sunnitud taganema, lendasid võimsad pommitajad TB-7 Saksamaa kohale vaenlasi hävitama. Tupolevi loodud TU-104 oli maailmas esimene reaktiivlennuk, mis hakkas reisijaid vedama. Kui õhu-teele ilmus reisilennuk TU-114, tundus, nagu ei saakski enam füüsilikumat õhuhiiglast ehitada. Kuid siis konstrueeriti Tupolevi juhtimisel TU-144. See on maailmas esimene ühelikiirusega reisilennuk. Ta lendab oma mürinast kiiremini. Sa kuulad mürinat alles siis, kui lennuk on juba silmist kadunud.

TU

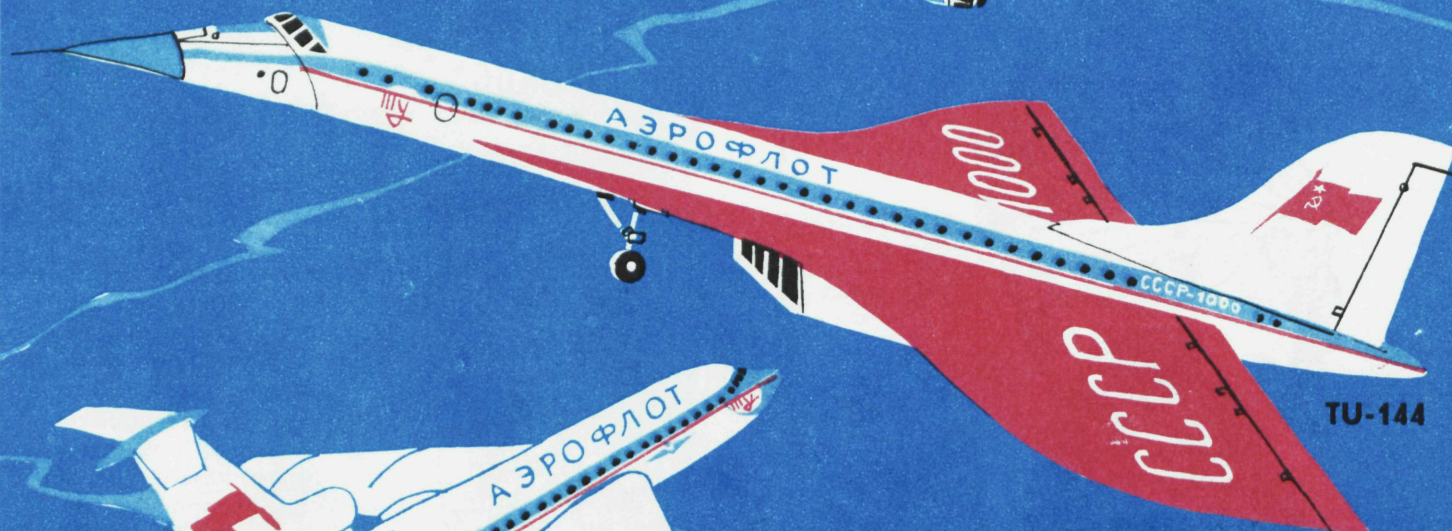
Joonistanud V. KOTKAS

TU-104

TU-134

TU-144

TU-154

ANT-25

ANT-9

UNEN'ÄGU

ELLEN NIIT

Eile öösel lendas Triinu unes. Polnud tal tiibu ega midagi. Ta lendas niisama ja see oli täitsa lihtne.

Keha oli kerge kui linnusulg. Keha oli õhkjas kui võilille ude. Triinu lendas algul madalalt mööda tuba ja õue. Siis lendas ta kõrgemalt üle tänavate ja aedade koolimaja hoovi. Seal lendas ringi ilmatu hulk lapsi.

Kõige lõpuks lendas ta koos Teeduga kõrgel linna kohal. Ta oli nagu varsaga lennuk. Küll meri vilkus sealt ülevalt toredasti! Küll puud paistsid sealt kõrgelt kaharad! Küll katused näisid sealt taeva alt punased! Ja päike muudkui paistis.

Kui Teet ära väsis, võttis Triinu Teedu kukile. Siis lendasid nad kahekesi koju tagasi.

Värvipliatsid

VENDA SÖELSEPP

AVAD KARBI, LEIAD SIIT
MITU VÄRVIPLIATSIT.

ÜHED ÜSNA KULUNUD,
TEISTEL TÕÖ ON UNUNUD.
KOLLANE ON PÄRIS VÄIKE —
TEMA VÄRVITUD ON PÄIKE.
PUNASEGA TEHTI LIPPU
IGA LIPUVARDA TIPPU.
ROHELINE JÄÄNUD NAPIKS —
KULUS METSAKS, NURMELAPIKS.
AGA SINIST HOOPIS VÄHE —
EKS TA TAEVASINAKS LÄHE!
NELI RÖÖMSAT PLIATSIT
KULUNUNA LEIAD SIIT.

AGA KAKS ON PIKKA VENDA
KARBIPÕHJA PEITNUD ENDA.
PRUUNIGA EI TEHTUD MUUD
KUI KAKS ÄRAKUIVAND PUUD.
MUSTAST SÜNDIS SÜNGE PILV
PILDIL, KUS ON RAJUILM.

6

SEENELISED

VIIDA LEPP

METSATEEL KAKS JÄNKUPOJU
KOKKU SAID.
MÕLEMAD, NÄE, OLID KÄINUD
SEENEMAIL.

RÖÖMSAL MEELEL POHLAPUHMAIS
RASSISID,
SÜLES UHKET PURAVIKKU
TASSISID.
«TERE, TUTU! KUS SA KÄISID!»
«TERE, JUKS!»
ÄKKI SALVAS KADEDUS NAD
KEELETUKS.
KULMUD KORTSUS, VURRUD TURRIS,
VAHTISID.
PILGUD TEISE PURAVIKKU
JAHTISID.

Illustreerinud E. PIKK

KUMMA PURAVIK ON LADVAST
LOPSAKAM!
KUMMA PURAVIK ON TÜVEST
KOPSAKAM!
VIIMAKS TEISEL SUUREM SEEN — VÕI
ILUSAM!
VIMMAS TUNDUS PÄIKENEGI
VILUSAM.
SEENI MÕOTSID POJUD — ÜHE-
PIKKUSED!!
KOOS SIIS LÄKSID KOJU — ÜHE-
RIKKUSED.

LUGU HUNDI- RATTAST

KALJU KANGUR

HUNT SEE UITAS UISAPÄISA, ENDAL SÜNGE MEEL,
JA TA HUNDIRATTA KAOTAS LINNA TAGA TEEL.

TULI TAAT JA VAATAS: RATAS VEDELEB SIIN MAAS.
PISTIS RATTA PÕUE TAAT JA EDASI LÄKS TAAS.

KUID MIS IME: VAEVALT SAI TA LEIU PÕUE PEITA,
KUI TA HULLUPÕORA HAKKAS HUNDIRATAST HEITMA.

VAATAMA JÄI LINNARAHVAS — NÜÜD ON ALLES LOOD:
HEITES HUNDIRATAST, TULEB TAAT KUI MARUHOOG.

TAGA TOLMUPILV, TA KEERLEB KINGUST ÜLES, ALLA,
ENDAL HABE HULLULT SASSIS, ENDAL HÖLMAD VALLA.

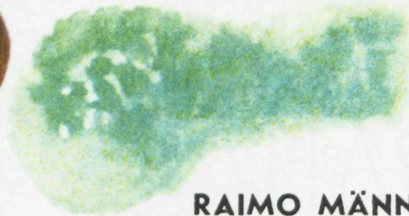
NII SEE TAAT END LEIDIS VIIMAKS OMA KODUÜUEST
JA SEAL VIHASENA HAARAS KOHE RATTA PÕUEST.

VISKAS SELLE MINEMA: «SIND SUSI ISE SÕÖGU!
VÕTKU OMA RATAS HUNT JA HUNDIRATAST LÕÖGU!»

SIILIPOEG → IRA LEMBER

«SIIL, SIIL, SIILIPOEG,
MILLAL MEILE KOLISID!
AGA KUS ON TIIT, MU POEG,
ALLES ÄSJA OLI SIIN!»

«MA EI OLE SIILIPOEG!»
SIILIKENE HÖIKAB.
«MUL ON AINULT SIILISOENG,
TÄDI JUUKSUR LÖIKAS.»

RAIMO MÄNNIS

Ventiilid

Lepiku Jüri põka seisis tõepoolest töökoja ees, tagumine kumm lössis.

«Kust sa selle naela korjasid?» astus Mati koduselt ligi, Tarmo kannul.

Jüri oli alles kevadel kaheksanda klassi lõpetanud, seega niisama palju koolipoiss kui päris traktorist.

«Ventiil laseb läbi,» pomises Jüri vastumeelselt.

«Mis sa maksad, ma toon sulle ventiili? Mul kodus on,» ei teinud Mati teise jahedast toonist väljagi.

«Mis ma maksan?» Jüri mõõtis tulijate pikkust ülalt alla. «Pool ploomi ja kolmandik kopikat pealekauba. Eks too!»

RUTTAS KORD TIBUKE PII RONGILE. VAGUN OLI POOLTÜHI. PII VALIS ENDALE MUGAVA ISTEKOHA. VARSTI TULI TEISIGI REISIJAID. NEED KÜSISID:

«PALUN, KAS TEIE KÕRVAL PINGIL ON KOHAD VABAD!»

AGA PII LAIUTAS TIIBU JA LUISKAS:

«OH EI-I-I! OH EI-I-I! JUBA JÄRGMISEST JAAMAST TULEVAD SIIA MINU TÄDI KAA JA ONU KLUKK!»

«KAHJU!» ÜTLESID JUURDETULNUD JA LÄKSID VAGUNI TEISE OTSA, KUS NEILE SÕBRALIKULT RUUMI TEHTI.

JÄRGMISEST PEATUSEST TULI JÄLLE HULK UUSI SÕITJAID PEALE. KA NEMAD KÜSISID PIILT, KAS TEMA KÕRVALE VÕIB ISTUDA.

«MITTE KUIDAGI-I-I POLE VÕIMALI-I-I-K!» PIIKSUS PII NING RAPUTAS-

MAGDA LUIDE

Lugu tibukesest Piist

Koolis oli Jüri olnud väiksematega päris oma poiss, nüüd aga oli ta põkaga nii tähtis, et ega suurt jutulegi võtnud. Vennad ruttasid töökoja juurest minema.

«Kus sul kodus need ventiilid on?» imestas Tarmo Mati järel sörkides.

«Ega kodus olegi. Ma saan teisest kohast,» vastas Mati.

See teine koht oli sovhoosi põllutöömasinate hoiuplats. Siin seisis palju masinaid.

«Kas siit tohib?» kohkus Tarmo.

«Kas tohib! Näed ju küll, et mehaanikut malgaga juures pole. Võtame järelkäru seest. See seisab siin juba mitu päeva — kellelgi pole tarvis.»

Paar kiiret liigutust ja asi hakkas susisema. «Teise võtan oma mootorratta jaoks,» seletas Mati ja pani ka teise asja, see tähendab teise kummi susisema.

«Sul pole ju mootorratast?» imestas Tarmo. «Kui ei ole, siis tuleb. Nagu kaheksa klassi lõpetan, hakkan ka traktoristiks. Saan palju raha ja... Läki!»

«Aga mootorrattal on ju kaks ratast,» tuletas nüüd Tarmo meelde.

«Õigus küll,» tunnistas Mati, keerates ka kolmandal rattal ventiili välja. Tahtis juba minema hakata, kui Tarmol tekkis mõte: «Aga sa võib-olla ostad külgorviga ratta?» Muidugi võib olla! Tuli ka viimane ratas ära

rikkuda. Nüüd susisesid ja vusisesid kõik neli kummi. Käru vajus ikka õnnetumalt longu. Ega see tal esimene kord olnud! Oli vajunud ka siis, kui platsil käisid need poisid, kes Matile seda tööd õpetasid.

Jüri oli ventiili eest tagasihoidlikult tänulik. Muutus peaaegu kooliaegseks Jüriks. Kutsus:

«Kui tahate, tulge minuga koos tööle!»

«Mis tööle me läheme?» olid poisid kohe minekuvalmis.

«Kartuleid vedama. Võtame enne järelkäru taha. Teate, selle, mis platsi peal seisab. Mis!? Te ei tulegi? Kuhu teil järsku nii kiire hakkas?!»

SAPUTAS ENNAST NII KOHEVAKS JA LAIAKS, KUI SUUTIS. «JUBA JÄRGMISEST PEATUSEST TULEVAD SIIA MINU VANAEMA KAAGA JA VANAI SA KLUKK!»

NIIVIISI TÕRJUS TIBUKE PII KÕIK REISIJAD PINGI JUUREST EEMALE. NÜÜD OL I TERVE PIKK PINK TÄIESTI TEMA PÄRALT. TA VÕIS SELLEL ISTUDA NII, KUIDAS TAHTIS. AGA IMELIK — ÄKKI EI TAHTNUDKI TA ENAM ÜKSINDA ISTUDA. VAGUNI TEISE OTSA OL I KOGUNENUD PÄRIS SUUR SELTSKOND. KÜLL NAD SEAL KÕNELESID HUVITAVAI D LUGUSID JA VEETSID KOOS LÕBUSALT AEGA! HEA MEELEGA OLEKS KA PII TAHTNUD TEISTE JUURDE MINNA, AGA TAL OL I HÄBI OM A RUMALA LUISKAMISE PÄRAST! JA TIBUKE PII JÄI REISI LÕPUNI ÜKSI OM A TÜHJALE PIKALE PINGILE NUKRALT KONUTAMA.

Illustreerinud H. LARETEI

TAIGAISAND

Kaugel Siberimaal on suured ilusad metsad. Seda Siberi rikast metsa kutsutakse taigaks. Taigas kasvavad seedripuud, mille käbisoomuste all on peidus maitsvad seedriseemned ja mida siberi lapsed orava kombel mõnuga naksivad. Taigas kasvavad peaaegu et pilvedeni ulatuvad siberi lehised. Taigas kasvavad marjad — mustad ja punased sõstrad, jämedad nagu näpuotsad, ning tikripöösad, vaarikatest-maasikatest rääkimata. Taigas õitsevad liiliad, pojengid ning kõrged punakuldsed kullerkupud.

Taigas elavad põdrad ja metskitsed, hunttegi on hulganisti. Siis on veel sooblid ja oravad ning vana karu — taiga põline asukas.

Juhtus ükskord niisugune lugu, et see taiga tark peremees otsustas laia maailma vaatama minna. Ühtevalu lendavad üle taiga suured teraslinnud nii et valge vagu taevas taga. Tuleb vaadata, mis linnud need on ja kuhu nad lendavad. Ja üleüldse peab vaatama, mis seal taiga taga ka on.

Astus karu mitu pikka päeva, aga lõppu taigale ei tulnud. Astus karu veel teist nii palju ning jõudis suure jõeni välja. See oli Angara, uhke Siberi jõgi, mis saab alguse maailma kõige sügavamast järvest — Baikalist.

Angara jooksis kibekiiresti edasi. Taigaisand aga vaatas kaldalt jõe voolamist ning taipas, et ega temalgi aega ülearu ole, maailm alles vaatamata.

Astus siis taiga ammune asukas, kuni jõudis suure linnani. See linn oli Irkutsk. Et taigakülaline jõudis varavalges kohale, siis oli linn alles vaikne. Karu tatsas üle silla, mis oli ehitatud Angarale, käis läbi kümned tänavad ning astus lõpuks ühest väravast sisse.

See oli tore paik: parasjagu puid, parasjagu pöösaid, ilus rōdudega maja, ainult punaste kübaratega seemned olid palju suuremad kui taigas, peaaegu et maja kõrgused. Kuid rännumehe hea nina tegi kindlaks, et need seenehiiglased puha puust tehtud!

Karu oli matkast väheke väsinud ja heitis pöösa alla puhkama. Pöönutas seal, kuni kuulis hääli ning mingi punane kera lendas talle potsti pihta. Karu hüppas üles ja kera veeres minema. Siis nägi taigaisand lapsi — palju, palju piskesi lapsi. Ja kõik kilkasid:

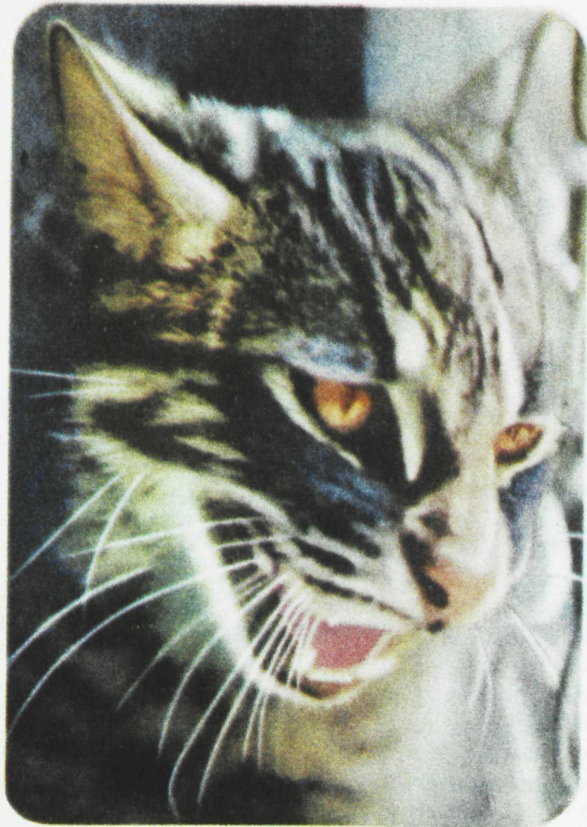
«Näe, kalu!»

«Tahan kalu katsuda!»

«Anname kalule putlu!»

Karul ei jäänud muud üle, kui taigasse tagasi minna, sest üks väärikas ja endast lugupidav taigaisand ei hakka ometi putru sööma, kui ta eluaeg on liha- ja marjatoiduline olnud.

Aga minnes vaatas ta veel vilksamisi värava kõrval olevat silti. Seal seisis: IRKUTSKI LINNA 6. LASTEAED.

SAMUIL MARŠAK

NALJASALME

MA NÄGIN, JÄRV ET LÖKKEID OLI TÄIS
 JA MAJA TÄHTSALT KAABUS RINGI KÄIS,
 ET HIRED KRAPSTI PÜÜDSID KASSE
 JA KOERAD KANDSID KÕIK KAMASSE.
 MA NÄGIN: HUNT JA LAMBATALL
 ET SAIU SÖID KOOS METSA ALL,
 ET KARU PÜKSE JALGA VEDAS
 JA RUMAL USKUS KÕIKE SEDA.

* * *

MEIE LAUAL NELI JALGA —
 KAKS ON SIIN NING KAKS ON SEAL.
 AGA KINGI
 JA KALOSSE
 TEMA KÜLL EI KANNA EAL.

* * *

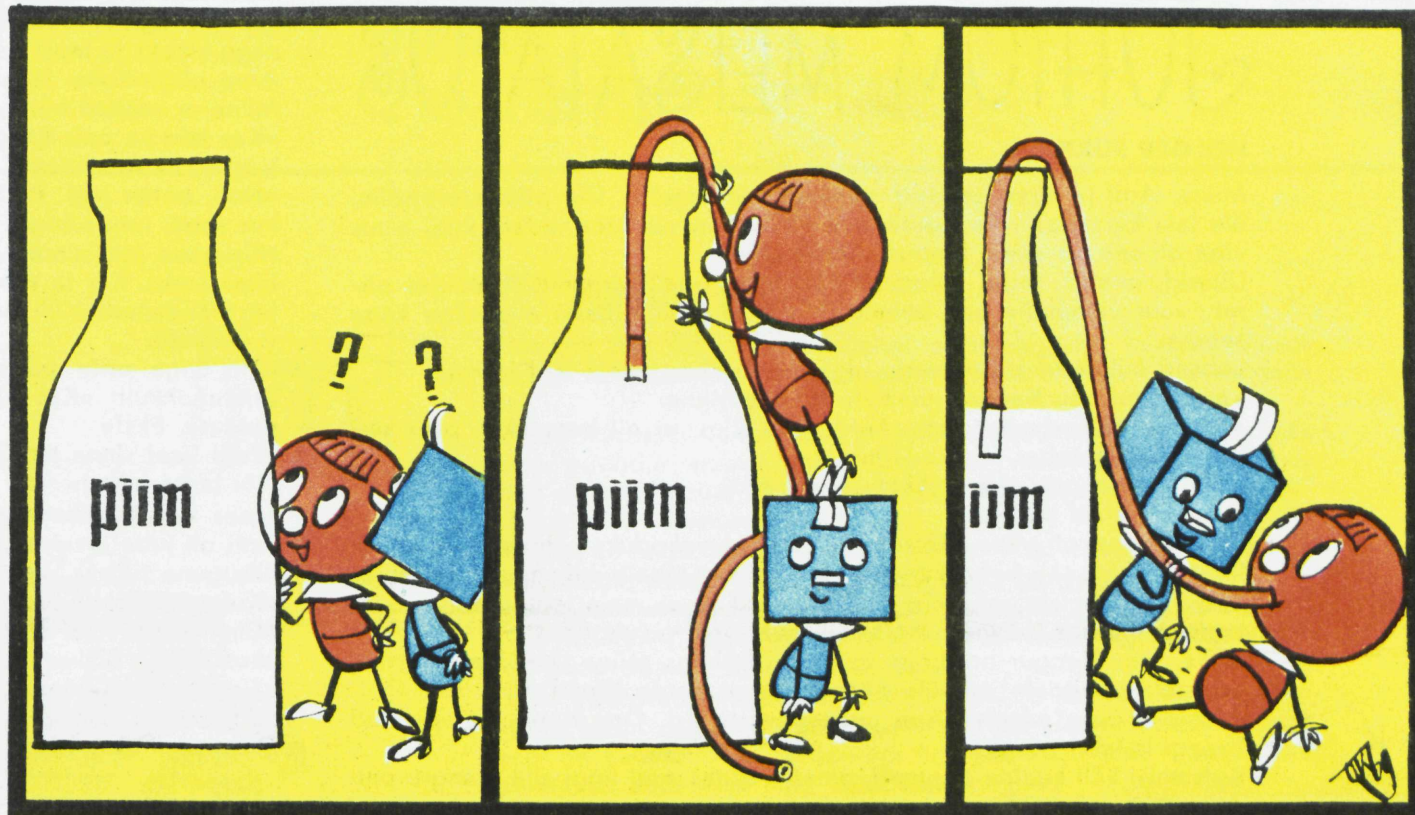
«ARMASTAN KIRJASÖNA, TEADMISTE ALLIKAT,»
 JUTUSTAB LASTELE HIIREMEMM HALLIKAS.
 «KUIGI RAAMATUID LUGEDA EI OSKA MA,
 TUBLI KÖHUTÄIE NENDEST ALATI SAAN.»

Tõlkinud ANDRES JAAKSOO

Metsast leiti kass

Tilluke Jaapani saar Iriomote on kaetud mägede ja paksu metsatihnikuga. Saare elanikud rääkisid, et metsas elavad salapärased loomad — pingimaiaid. «Missugused nad on!» küsisid loodusteadlased. «Oleksid nagu kassid, kuid hoopis isemoodi kassid,» vastasid saare elanikud. Teadlased arvasid, et saare elanikud eksivad. Küllap mõni kodukiisu läks tihnikusse jahile ja jäigi sinna. Nüüd tema järglased elavadki metsas.

Kord aga sattus pingimaia metsseapüünisesse. Elusalt viidi loom teadlastele näha. Selgus, et saare elanikel oli õigus. Pingimaia on kass mis kass, kuid siiski niisuguse välimusega, keda varem ei tuntud. Ta on kodukassist suurem ja laiema ninaga ning tema pika nõrke keha külgedel on tähnid nagu leopardil. Saare elanikud räägivad, et metsas olevat veel iamaiaid. Ka need olevat kassid, kuid hundikoera suurused ning kaetud triipudega nagu tiigrid. Kes teab, ehk elab Iriomote tihnikutes veel üks teadlastele senitundmatu kassiliik.

KERAPOISS JA KUUBIPOISS

Joonistanud O. KALLAS

JUHTUM METSATALUS

HOLGER PUKK

Miina, Anti ja Arvo seadsid sammud seenemetsa. Üle pika kõrrepõllu, üle laia karjamaa otse kuusikusse välja. Siin oli kena uidata küll, ainus viga oli see, et seeni kippus väheks jääma.

Uitasid, uitasid, tegid vahepeal käbisõda, ega märganudki, kuidas päratu suur vihmapihv pea kohale tõusis. Ja juba kallaski alla nagu kapa servast.

Lapsed kükitasid kuuse varju, aga see hakkas peagi läbi laskma.

«Jookseme onu Kangru juurde!» hüüdis Miina.

«Teda pole kodus!» teadis Arvo. «Isa ütles, et oli hommikul, püss seljas ja Kaaro sabas, metsa läinud.»

«Sinna tuulekotta saame ikka!» arvas Anti.

Lapsed pistsid jooksu.

Onu Kangur oli vana Metsatalu endale suvekoduks ostnud. Niipea kui linnast mahti sai, kohe kihutas autoga siia. Maalis heinamaid ja järvenurki, käis metsas rebaseid passimas ja kaevas maja taga aias.

Lapsed jooksid müdinal Metsatalu avarasse tuulekotta.

«Näe, onu Kangur on koju tulnud!» hõiskas Miina ja näitas suurtele poristele jälgedele, mis üle põranda ukse poole läksid.

«Kopp-kopp!» pörutas Anti julgesti vastu ust. Onu Kangur ei pannud kunagi külalisi pahaks.

Kutsumist küll kuulda ei olnud, ometi vajutas Anti lingi alla. Kangru-onu

oli ükskord öelnud: «Mis te toksite! Ukse koht, tulge aga sisse!» Lapsi tervitasid ilmatu ahjumürakas ja kiviplaatidest köögipõrand.

«Onu Kangur!» hüüdis Miina.

Vastuseks ei kippu ega kõppu.

Seda ei pannud külalised täheleegi, kuidas rehe alla viiv uks irtakile vajus. Sealt piilus kellegi silm ja salkus juuksetukk. Siis lükati uks kräuksti pärani. Ja tõre hää küsis:

«Mis te kolate siin?»

Lapsed ehmusid.

Nende ees seisis pikk mees. Tal oli seljas vihmast läikiv rohekas palitu.

Sõrme otsas rippus kimp võtmeid.

See ei olnud hoopiski onu Kangur, vaid keegi päris-päris võõras.

«Terel!» ütles Miina krapsakalt niksu tehes. Arvo taganes juba ukse poole. Aga Anti küsis selge häälega:

«Kas onu Kangur ei olegi kodus?»

«Ei ole siin kedagi . . .» torises võõras.

Arvo oli üht jalga pidi juba tuulekojas. Aga Miina ja Anti ei taganenud.

«Kas võib siin vihmavarjus olla?» sädistas Miina.

«Eks te olge . . . seal ees . . . väljas,» viskas mees käega õueukse poole, nagu tahaks ta lapsi minema peletada.

Arvo oligi kohe läinud. Anti hakkas samuti ukse poole nihkuma. Ent Miina ei saanud küsimata jätta:

«Kas teie ka onu Kangrut ootate?»

Vastus oli visa tulema. Just nagu ei teaks mees äkki, mida kosta.

«Noh, ootan jah! Putitan siin autot,» nookas mees rehealuse poole, kus seisis onu Kangru helehall «Volga».

Niisugune jutt sundis Antit kõrvu kikitama. Auto putitamine oli midagi tema jaoks. Kas ta vähe on isaga seltsis nende pere vana «mosku» kalalal õiendanud! Küll peadpidi mootoris olnud, küll «mosku» kõhu alla roomanud.

«Mis viga on?» päris Anti õhinal, tuli ukse juurest lähemale ja küsis asjatundlikult: «Kas süüde jändab või? Me tuleme ka vaatama, kui te putitate. Eks?»

«Teid veel sinna tarvis!» tõrises võõras. «Sai öeldud: olge seal väljas! Või laske jalga!»

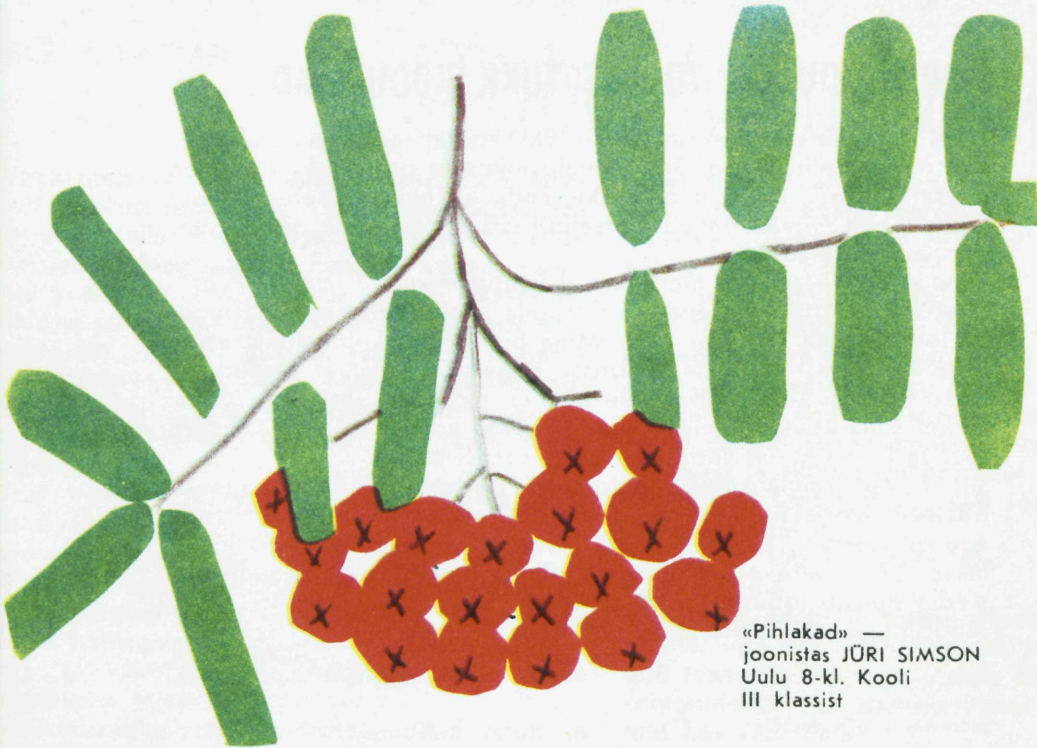
Mees keeras rehe alla minema. Kuid ust ta kinni tõmmata ei saanud: Anti oli juba lävel. Ja Miina tihedasti tema kannul. Miina oli juba kord niisugune tüdruk, kes igale poole pidi oma nina toppima.

«Kuhu te tükite!» käratas võõras mees täitsa kurjalt. Haaras Antil ja Miinal käsivarrest kinni, talutas nad üle põranda, tõukas jalaga kambriukse lahti ja lükkas mõlemad ukse vahelt sisse.

«Sina kao kah sinna!» pörutas mees seejärel Arvole, kes õueuksel lausa sambaks oli kohkunud. Sõnakuulelikult vudis poiss teistele järele.

Mees pani ukse kinni ja keeras krauh-krauh lukku.

(Järgneb.)

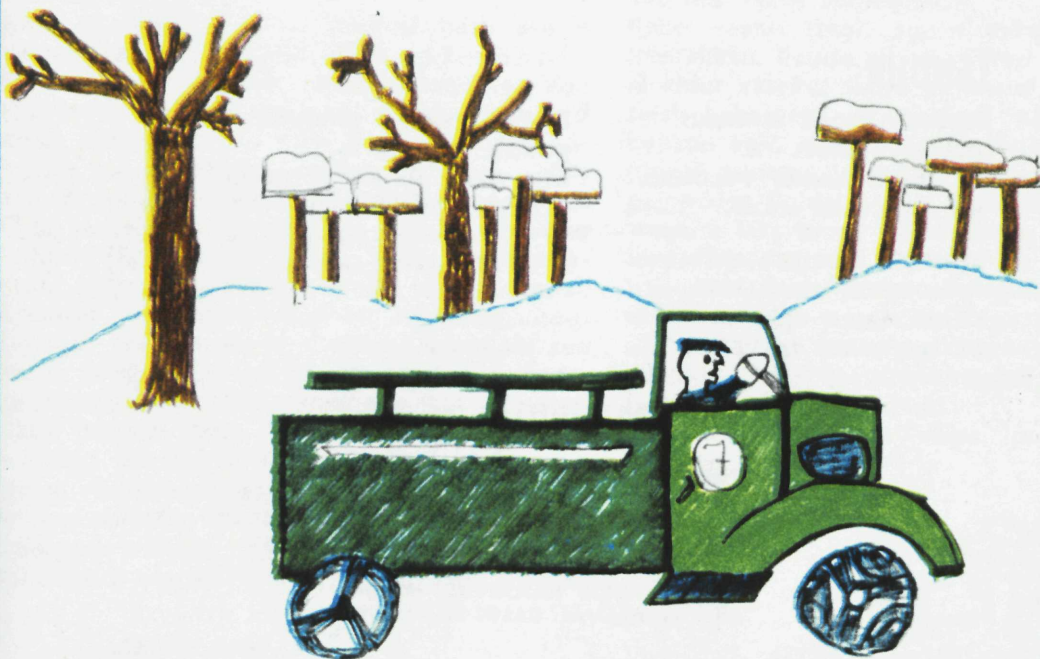
«Pihlakad» —
joonistas JÜRI SIMSON
Uulu 8-kl. Kooli
III klassist

MEIE ISE KIRJUTAME

OMA KALLIST KODUMAAST

Selle pildi joonistas ANDRUS TOOMLA
Uulu 8-kl. Kooli II klassist

SÕIT MANIJA SAARELE

Meie tee läks üle merejää. Kahel pool kõrgusid hanged. Peagi hakkas ta paistma — väike maatükk keset Pärnu lahte, Manija saar.

Rannas märkasin vaiade otsa pistetud pütte ning kaste. «Kodujäneste puurid,» arvasin mina. Lähemalt vaadates selgus aga, et need on hoopis suured lindude pesakastid. «Seal pesitsevad kosklad,» ütlesid inimesed.

Saar ise on nagu kitsas liivaste luidete riba. Liivased künkad ja rannaroostik paistavad veel nüüdki lume alt välja.

Et seda üksluisust vähegi elustada, on inimesed saarele mõned puud istutanud. Näljased tuuled sasivad neid sügiseti ja talviti. Aga puud peavad ikka vapralt vastu.

Majad kükitavad kõrgematel liivanukkidel ja luiteharjadel, et tõusuveed tormi aegu neid ära ei uhks. Kõik saare parkümmend peret on kalurid. Nad on terved, tugevad ja julged. Niisugusteks kasvatavad neid meri ning karm loodus.

ANTS TAMMISTO,

A. Jakobsoni nim. Pärnu 1. Keskkooli õpilane

«Manija saarel» —
joonistas ANTS TAMMISTO

SÜNNIPÄEV ON PIDUPÄEV

Kohta, kus me oleme sündinud ning üles kasvanud, kutsutakse koduks. Maad, kus me elame, kutsutakse kodumaaks. Temalgi on sünnipäevad. Temagi sirgub aasta-aastalt.

Kodumaa sünnipäev on kogu rahva pidupäev. Kõlab muusika. Lõbusad rahvahulgad liiguvad tänavatel. Öhtul hakkab aga taevas saluudist helendama ja siis on tunne, nagu oleks seal tuhat päikest lõõmama lõõnud.

LEA PÄLLO,
Vasta 8-kl. Kooli õpilane

MINU KODU ON TILLUKE TÜKK KODUMAAD

Tudu — minu kodu — on tilluke tükk kodumaad. Teda ümbritsevad metsad ning sood. Siin elavate inimeste peamiseks tööks on metsatöö. Tõsi, see töö on raske, seda ei jõua ära teha üks inimene. Seda teevad paljud metsatöölised. Ja abiks on neil mitmesugused masinad.

Enne raiet määratakse metsalangid vaigutamisele.

Ükskord nurusin mina enese ka langile kaasa. Kriipse, mida mööda jooksis vaik, tõmbas onu. Mina pidin noaga tepsidest vaiku välja keerama ning selle ämbrisse panema. Algul ei saanud ma vaiku kuidagi kätte. Pikapeale hakkas töö siiski laabuma. Öhtul lõkkel süüa keetes mõtlesin ma, et vaigu korjamine on hästi tore töö. Ja et ma nurun enda veel teine kordki kaasa.

Siis lõõvad raielankidel mootorsaed põrisesema. Ähkides veavad traktorid langetatud puutüved metsast välja. Autod viivad puud aga estakaadile, kus nad suure saega parajateks tükkideks lõigatakse. Siis veerevad tükeldatud tüved linti mööda vagunitesse. Vedur huikab lõbusalt ning sõidutab puud linna. Paberi jaoks. Mõõbli jaoks. Pliiatsite jaoks.

HEIDI MOOR,
Tudu 8-kl. Kooli õpilane

«Vaigutamas» —
joonistas HEIDI MOOR

LENDUR

LENDUR LENDAB LENNUKIS.
KÖRGEL, KÖRGEL TA.
ALL NÄEB LINNU, PÖLDUSID,
ALL NÄEB MEIE MAAD.

ALL, NÄE, TÜDRUK LEHVITAB:
«HEAD TEED! HEAD TEED!»
KAASA TALLE VIIPAVAD
METSAD, MÄED JA VEED.

LENDUR LENDAB LENNUKIS.
KÖRGEL, KÖRGEL TA.
ALL NÄEB LINNU, PÖLDUSID,
ALL NÄEB MEIE MAAD.

KALEV SINISAAR,
Kajamaa Algkooli õpilane

PIIRIVALVURID

PIIRIVALVURID KAITSEVAD ME MAAD.
SEEPÄRAST RAHULIKULT TÖÖTADA SA SAAD.
SEEPÄRAST VÕIVAD LAPSED RÕÕMSALT KOOLI MINNA,
KERKIDA SEEPÄRAST VÕIVAD UUED LINNAD.

PIIRIVALVURID KAITSEVAD ME MAAD
ÕÖL JA PÄEVAL. IIALGI EI VÄSI NAD.

«Lill» — joonistas
5-aastane ÜLLE SOMMER
Metsaküläst

MAE VAPPER,
Tallinna 36. Keskkooli õpilane

Põtrade rohupudel

Vana metsavaht läks vaikides ees, uuris teraselt ümbrust ja kergitas vahetevahel püssi. Pojapoeg Kalle kõndis taga ja võitles varase tõusmise pärast unega. Vanaisa kaabu, värvitud kukesuled peal, kukkus poisile alatasa ninale ja puujuured seadsid end nagu kiuste varvaste ette, ajades südame täis. Et oma pahameelt leevendada, andis Kalle paraja jalahoo- bi lihavale, niiske kübaraga kärbseseenele, mis toreda kaarega vanaisa ette teele maha potsatas.

Taat pöördus ja kergitas pahaselt oma puhmaskulme.

«Mis ta siin muidu kasvab. Mürgine ka...» õigustas end Kalle ja kui vanaisa vaikides edasi astuma hakkas, ütles tüki aja pärast õige kõva häälega:

«... ja vanaemal on kärbsepabereid terve pappkarp täis.»

Keskhommikul, kui metsalagendikul istuti ja võileibu söödi, ütles vanaisa ümbrust silmitse- des mõtlikult: «Jajah, eks see mets ole üks suur apteek küll.»

Kalle ei saanud vanaisa mõttest hästi aru ja vaatas talle küsivalt otsa. «See on täpselt nii,» kinnitas taat, «annab rohtu inimestele, aga metsloom leiab siit abi isegi siis, kui inimesed enam midagi teha ei oska. Kuula, jutustan sulle ühe loo,» kõneles vanaisa ja jätkas: «Eks sellest ole ikka mõned head aastad tagasi, kui ühel kevadel meie metsades hulgaliselt põtru haigeks jäi. Karv tuli lahti, seda rippus põsaste küljes ja oli maas nende joogikohtadel. Loomad ise liikusid ringi kui luuvared, isegi lõpnuid oli mõnel pool näha. Muret tõi see meile kõigile, aga mis ka ette ei võetud, midagi ei aidanud. Ühel varahommikul kõndisin nagu tänagi ringi, tegin metsas ülevaatusi. Korraga märkan põtru. Kui mina neid juba näen, siis nemad teadsid minust ammu, mõtlen endamisi, seisan ja vaatan. Loomad ei teinud inimesest väljagi, nabisid midagi õige aplalt süüa. Kui ma siis hiljem nägin, mida põdrad

söönud olid, ei osanud muud targemat midagi teha kui kukalt kratsida.»

«Vanaisa, mida nad siis söid!» küsis Kalle kähku.

Vanaisa ei vastanud, vaid jätkas: «Läksin otse- teed metsaülema juurde ja rääkisin, mismoodi haiged põdrad rohupudelitest tervist otsivad. Tema uuris metsateaduse raamatutest järele, et Siberis pidi see igivana rahvatarkus olema. Nüüd uurivat teadusemehed küsimust... Aga sel suvel ja sügisel oli põtradel muld ka sealt kohalt üles kaabitud, kus nad seda rohtu arvasid kasvavat.»

«Ütle siis lõpuks, mida nad söid!» kibeles Kalle kärsitult.

Vanaisa muheles ja tõusis minekule.

«Oota, ega tuli tareharjas ole. Põtru ei juhtu- nud täna nägema, aga otsime vähemalt nende rohupudelid üles. Sul siis linnas teistele pois- tele hea rääkida.»

Kalle kõndis nüüd vanaisa kõrval. Mõne aja pärast jäi taat seisma ja ütles: «Näh, siin kasvab teisi terve apteegitäis.»

Kalle vaatas ringi, aga ei märganud midagi iseäralikku. Puude all oli väikesi kuuski ja mõni kidur kaseke. Suure pehkinud kännu ümber seisis kukeseeni. Puutüvedel pärlendas mesi- kollane vaik. Kuivanud okastega kaetud maa- pinnal punetas lopsakaid kärbseseeni. Vana pajupöõsa ligidal kasvas lihav ussilakk.

Vanaisa läks suure kärbseseene juurde ja üt- les: «Siin ta ongi. Põlatud ja mürgine. Kui hommikul ühele jalaga virutasid, siis mõtlesin, et räägin õige poisile, missuguseks rohupude- liks on kõige tavalisem kärbseseen haigele põdrale. Tolle aasta hilissügisel metsades tõ- bist põtra enam ei olnud.»

Ja näinud pojapoja nägu, puhkes vanaisa naerma.

ELKJÜ Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu lasteajakiri «Täheke» nr. 11 — 1969, X aastakäik, ilmub üks kord kuus. Toimetuse aadress: Tallinn 1, Estonia pst. 4, tel. 449-70, 475-20. EKP Keskkomitee Kirjastus.

Kolleegium: V. Kotkas, H. Mänd, A. Piirma, H. Pukk (pealoimetaja), H. Raigna, L. Reimann. Kunstiline toimetaja E. Pikk, vanem tehniline toimetaja V. Hurf, vanemkorrektor E. Orgmets.

Laduda antud 25. IX 1969. Trükkida antud 24. X 1969. Trükitarv 56 000. Peber 90 × 60/8. Trükipoognaid 2. Arvestuspoognaid 2,87. MB.09068. Tellimise nr. 984. Trükikoda «Oktoober», Tallinn, Kreutzwaldi t. 24.

Esikaanel H. SAMPU joonistus «Tantsuringis».

Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Совета Пioneерской организации Эстонской ССР «Тäheke» («Звездочка»). На эстонском языке. Выходит один раз в месяц. 2,87 учетно-издательских листа. Типография «Октоober», ЭССР, Tallinn, Креуцвальди, 24. Адрес редакции: ЭССР, Tallinn 1, бульвар Эстония, 4. Цена 15 коп. Зак. 984. Тираж 56 000.

**KELLE
URG!**

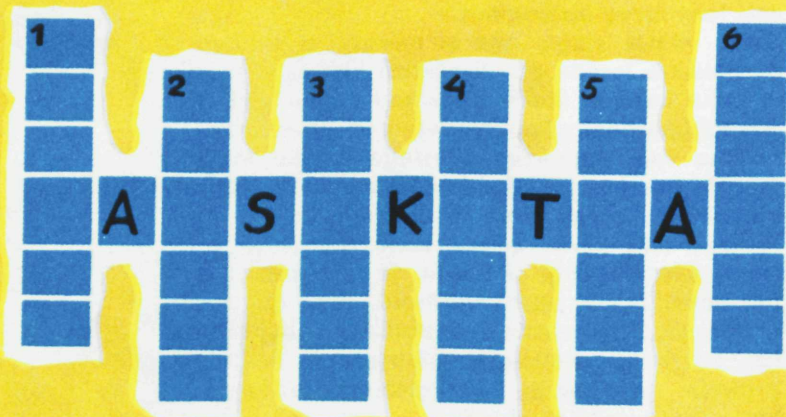
Kui sa nende metsaelanike nimede esifähed järjekorras ritta kirjutad (ainult linnu nimest võta teine täht), saad teada, kes elab puu juurte all.

MIS MILLEGA!

**KAS SA
TUNNED
LINDE!**

1. Ronk. 2. Metsas kõrgete puude ladvus pesitsev lind. 3. Kanaliste hulka kuuluv lind, keda mitmel pool maailmas kasvatakse jahiotstarbeks. 4. Lind, keda rahvasuu nimetab vihmakassiks. 5. Kakkude rahvapärane nimetus. 6. Mõtus. Põikreas: kotkas, kes toitub lõpnud loomadest ja on sellest nimegi saanud. Meil elab ainult loomaias.

*Kes on see
metsaasukas?*

GUNVOR ROOTSI

KES ON SEE METSAASUKAS,
KES SUVEL KÖNNIB KASUKAS!
KÄIB NELJAL JALAL METSA VAHEL,
KUI TUJU HEA, SIIS TATSAB KAHEL.
TA SUVEL SEENI, MARJU SÕÖB,
JA TIRITAMME METSAS LÕÖB.
KUID TALVEL UNI KANGE TAL,
NORR-NORR SIIS NORSKAB HANGE ALL.

**KUMMAL
KERGEM!**

Tähnimäe ja Pähnimäe rebased käisid kanalas rüüsteretkel. Kes said saagi kergema vaevaga koju!

Joonistanud S. VÄLJAL